

Svet
Evropske unije

Bruselj, 11. marec 2022
(OR. en)

7022/22

AGRI 81
AGRIFIN 22
AGRIORG 23
AGRISTR 11
AGRILEG 26
CADREFIN 27

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Posebni odbor za kmetijstvo/Svet
Zadeva: Predlagani strateški načrti SKP
– *pregled izbranih vprašanj*

Za sejo POK 14. marca 2022 ter sejo Sveta za kmetijstvo in ribištvo 21. marca 2022 vam v prilogi pošiljamo dopis Komisije o navedeni zadevi.

Predlagani strateški načrti SKP

Pregled izbranih vprašanj

Pregled temelji izključno na informacijah, ki so jih države članice zagotovile v svojih predloženih načrtih. Vsebuje povzetek informacij o izbranih predlaganih elementih načrtov, ki so bili doslej predloženi (vseh razen načrta Belgije). Predložene informacije so v postopku ocenjevanja, dopolnjevanja in preverjanja ter se ne bi smele šteti za odobrene s strani Komisije. Zaradi manjkajočih informacij v nekaterih predlaganih strateških načrtih SKP niso vedno izčrpne. Finančni podatki v tem dokumentu izhajajo iz pregledne tabele, kot so jo kodirale države članice. V nekaterih primerih obstajajo nedoslednosti med pregledno tabelo in podatki iz dela „intervencije“. Nekateri podatki manjkajo.

(I) Gospodarsko trajnostna in pravičnejša SKP

Aktivni kmet in drugi pogoji za prejemanje dohodkovne podpore

- Pri **opredelitvi pojma aktivni kmet** je glavno merilo, ki ga uporabljajo države članice, vpis v uradni register (socialna varnost, register kmetijskih gospodarstev, DDV);
- **8** držav članic se je odločilo za negativni seznam, **14** držav članic pa je določilo prag za izključitev za aktivne kmete, ki v prejšnjem letu niso prejeli neposrednih plačil, ki bi presegala določen znesek, večinoma v višini 5 000 EUR;
- Nekatero države članice predlagajo, da bi določba o aktivnem kmetu temeljila na minimalni površini ali na določenih zahtevah v zvezi z živino;
- Odločitve o **minimalnih zahtevah za prejemanje neposrednih plačil** se razlikujejo, čeprav je večina držav članic določila tako prag minimalne površine kot finančni prag;

- Prag minimalne površine je določen med 0,3 in 4 hektari, finančni prag pa se giblje med 100 in 500 EUR.

Poudarek na prerazporeditvi in dopolnilni prerazporeditveni dohodkovni podpori za trajnostnost

- Več kot **10 % skupnih neposrednih plačil** je na splošno načrtovanih v predloženih načrtih za **dopolnilno prerazporeditveno dohodkovno podporo za trajnostnost**, intervencija pa se bo izvajala v **vsaj 21 državah članicah**;
- **11** držav članic je cilj kazalnika za **prerazporeditev manjšim kmetom** določilo nad 100, z naraščajočim trendom;
- **19** držav članic predvideva, da bodo namenile zahtevanih 10 % ali več sredstev za neposredna plačila za dopolnilno prerazporeditveno dohodkovno podporo za trajnostnost, od teh pa **7** držav članic načrtuje, da bodo namenile več kot 10 % (največji delež je 23 %);
- **7** držav članic zahteva odstopanje od zahteve po 10-odstotnem namenskem omejevanju, od katerih **3** države članice sploh ne nameravajo uporabljati sistema dopolnilne prerazporeditvene dohodkovne podpore za trajnostnost;
- **14** držav članic načrtuje izvajanje sistema dopolnilne prerazporeditvene dohodkovne podpore za trajnostnost na podlagi enotnega razpona/zneska na enoto, **7** držav članic pa predvideva dva ali več razponov hektarov z dvema različnima zneskoma na enoto, **2** državi članici pa različne zneske na enoto po skupinah ozemelj;
- Število hektarjev, ki bodo prejeli podporo v okviru dopolnilne prerazporeditvene dohodkovne podpore za trajnostnost, znaša od 8,2 ha do 150 ha.

Omejevanje in postopno zniževanje

- **10** držav članic določa zgornjo mejo in/ali postopno zniževanje:
 - **2** državi članici uporabljata omejevanje in postopno zniževanje;

- 5 držav članic predvideva samo omejevanje;
- 3 države članice predvidevajo samo postopno zniževanje;
- 6 držav članic bo izkoristilo možnost, da **odštejejo stroške dela** pred uporabo omejevanja in/ali postopnega zniževanja.

Notranja konvergenca

- Vseh 9 držav članic, ki trenutno uveljavljajo plačilne pravice, se je odločilo, da jih ukinejo že leta 2023, razen ene;
- Za države članice, ki bodo še naprej uveljavljale pravice do plačila:
 - 1 država članica bo do konca obdobja dosegla popolno konvergenco na nacionalni ravni, 1 država članica pa bo dosegla popolno konvergenco na ravni skupin ozemelj;
 - 5 držav članic bo do leta 2026 doseglo minimalno zahtevano raven notranje konvergenca v višini 85 % na nacionalni ravni (4 države članice) ali po skupini ozemelj (1 država članica).

Osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost

- 6 držav članic se je odločilo za teritorializacijo osnovne dohodkovne podpore za trajnostnost (3 s plačilnimi pravicami in 3 brez njih).
- Na ravni EU skupna dodeljena sredstva osnovne dohodkovne podpore za trajnostnost znašajo nekoliko več kot 50 % sredstev za neposredna plačila, pri čemer dodelitve znašajo od 31 % do 75 %.

Plačilo za male kmete

- **5** držav članic načrtuje poenostavljeno plačilo za male kmetije, pri čemer **4** države članice uporabijo pavšalni znesek, **1** pa plačilo na hektar;
- Okvirne dodelitve znašajo od 0,4 % do 9 % sredstev za neposredna plačila.

Vezana dohodkovna podpora

- **Vse** države članice s predloženimi načrti, razen ene, načrtujejo izvajanje vezane dohodkovne podpore;
- **19** držav članic načrtuje izvrševanje nad 10 % neposrednih plačil in večinoma blizu svoje zgornje meje, **2** državi članici načrtujeta približno 10 %, **4** države članice pa manj kot 5 % svojih sredstev za neposredna plačila;
- Podpora je namenjena živini (govedo in teletina, ovčje in kozje meso, mleko in mlečni izdelki), njen proračunski delež pa znaša približno 70 % vseh proračunskih sredstev vezane dohodkovne podpore v državah članicah;
- Omejitve gostote živine v živinorejskem sektorju so predlagane v vsaj **2** državah članicah.
- **18** držav članic načrtuje vezano dohodkovno podporo za stročnice/beljakovinske rastline.

Obvladovanje tveganj

- **14** držav članic načrtuje uporabo orodij za obvladovanje tveganja in predlaga skupno 25 intervencij, od tega 15 shem za zavarovalne premije, 7 podpornih shem vzajemnih skladov, 2 drugi shemi za obvladovanje tveganj in 1 shemo, ki krije zavarovalne premije, ter podporo za vzajemne sklade;

- 7 držav članic predlaga podporo samo za zavarovalne premije, 7 držav članic pa kombinacijo podpore zavarovalnim premijam in vzajemnim skladom ali drugim orodjem za obvladovanje tveganj;
- 1 država članica je sredstva iz ovojnice za neposredna plačila dodelila za obvladovanje tveganja.

Sektorske intervencije v drugih sektorjih in pozicioniranje kmetov

- 22 držav članic načrtuje sektorske intervencije samo v sektorju sadja in zelenjave, čebelarskem sektorju in vinskem sektorju;
- 4 države članice ne načrtujejo sektorskih intervencij v sektorju sadja in zelenjave, saj v teh sektorjih nimajo priznanih organizacij proizvajalcev;
- Več držav članic predlaga tudi izvajanje sektorskih intervencij za „druge“ sektorje (krompir, okrasne rastline in kokoši nesnice, prašičje meso, ovčje in kozje meso).
- 6 držav članic predlaga **intervencije za sodelovanje**, prvenstveno za podporo **kratkim dobavnim verigam**;

Podpora območjem z naravnimi omejitvami in slabostmi

- 22 držav članic načrtuje plačila za naravne ali druge omejitve, značilne za posamezno območje, kar predstavlja približno 17 % vseh sredstev EKSRP držav članic;

- 17 držav članic načrtuje plačila za zahteve območij Natura 2000 in/ali okvirne direktive o vodah, kar predstavlja približno 0,8 % vseh sredstev EKSRP držav članic.

(II) Okoljsko trajnostna in okolju prijaznejša SKP

Pogojenost

Standard DKOP 2 (šotišča/mokrišča)

- 8 držav članic namerava ta standard uporabljati v letu 2023, **16 držav članic pa je zaprosilo za odstopanje** (4 države članice do leta 2024, preostalih 12 pa do leta 2025).

Standard DKOP 4 (vzpostavitev varovalnih pasov vzdolž vodnih tokov)

- 21 držav članic predvideva širino 3 metre in več, 2 državi članici pa načrtujeta širino 10 metrov.

Standard DKOP 7 (kolobarjenje)

- 11 držav članic ne predvideva odstopanj od zahteve za kolobarjenje;
- 8 držav članic predlaga uporabo odstopanja za diverzifikacijo kmetijskih rastlin povsod na svojem ozemlju;
- 6 držav članic predlaga kombinacijo obeh rešitev ali alternative.

Standard DKOP 8 (neproizvodne površine in elementi)

- 24 držav članic kmetom ponuja „osnovno“ možnost (4 % ornih zemljišč), 13 jih ponuja možnost „dopolnitve sheme za podnebje in okolje“, 15 pa jih ponuja možnost vključitve vmesnih kmetijskih rastlin ali kmetijskih rastlin, ki vežejo dušik;
- 10 držav članic predvideva vse tri možnosti.

Sheme za podnebje in okolje

- 7 držav članic načrtuje dodelitev proračunskih sredstev za shemo za podnebje in okolje nad minimalno zahtevo 25 %¹;
- 8 držav članic predlaga uporabo mehanizma rabatov;
- Predloženi strateški načrti SKP skupaj predvidevajo **170 različnih shem** za podnebje in okolje. Skoraj 50 % jih temelji na plačilih, ki dopolnjujejo osnovno dohodkovno podporo za trajnostnost (tako imenovana spodbujevalna plačila). Nekateri strateški načrti SKP predvidevajo sheme za podnebje in okolje, ki temeljijo le na kompenzacijskih plačilih.
- Nekaj držav članic se je odločilo za eno samo shemo za podnebje in okolje, ki zajema vrsto praks, medtem ko večina držav članic predlaga več shem za podnebje in okolje. 6 držav članic predvideva sheme za podnebje in okolje, ki zajemajo celotno kmetijo (vse vrste kmetijskih površin);
- Predlagane prakse med drugim vključujejo ohranjanje tal, ohranjanje krajinskih značilnosti in neproizvodnih območij, sekvestracijo ogljika v tleh kmetijskih zemljišč, biotično integrirano varstvo rastlin in upravljanje pesticidov, trajne pašnike – ekstenzifikacijo in ohranjanje, biotsko raznovrstnost, dobrobit živali in upravljanje hranil.

Okoljski ukrepi v EKSRP

- Minimalna zahteva po namenskem omejevanju² za okolje in podnebje je načrtovana v vseh predloženih načrtih razen v enem, pri čemer **10** držav članic načrtuje približno 50 % dodeljenih sredstev EKSRP za okoljske ukrepe, ena država članica pa načrtuje 81-odstotni delež;
- Načrtuje se skupno **260** kmetijsko-okoljskih in podnebnih upravljavskih obveznosti, vključno s podporo za ekološko kmetovanje in genske vire, z zelo različnimi podprtimi praksami.

¹ Vsaj 25 % iz Priloge IX uredbe o strateških načrtih SKP.

² Vsaj 35 % iz Priloge XI uredbe o strateških načrtih SKP.

Poudarek na biotski raznovrstnosti

- Od držav članic, ki so določile cilj za **ohranjanje habitatov in vrst** (R.31), jih je **11** delež zajetih kmetijskih zemljišč v uporabi določilo pri **0 % do 20 %**, **7** pri **21 % do 40 %** ter **6** pri **41 %** ali več;
- Od držav članic, ki so določile cilj za **ohranjanje krajinskih značilnosti** (R.34), jih je **16** delež zajetih kmetijskih zemljišč v uporabi določilo pri **0 % do 10 %**, **2** pri **11 % do 40 %** ter **2** pri **41 %** ali več;
- Države članice so zaenkrat predlagale eno ali več shem za podnebje in okolje, ki obravnavajo naslednja glavna vprašanja v **zvezi z biotsko raznovrstnostjo**: „biotska raznovrstnost“ (**6** držav članic), krajinske značilnosti/neproizvodne površine (**19**), ravnanje s pesticidi/biotično varstvo rastlin (**9**), upravljanje hranil (**12**), ekstenzivno kmetovanje na trajnem travinju (**10**), ekološko kmetovanje (**11**);
- **11** držav članic je predlagalo **plačila v okviru Natura 2000 za kmetijska zemljišča**. Države članice so predlagale številne **upravljaljske obveznosti** in druge intervencije, pomembne za biotsko raznovrstnost (analiza še poteka);
- Načrtovane kmetijsko-okoljske upravljaljske obveznosti za biotsko raznovrstnost vključujejo obveznosti, ki se nanašajo na pesticide/podpirajo integrirano biotično varstvo rastlin, ohranjanje in obnovo travišč in kmetijskih ekosistemov visoke naravne vrednosti ter ukrepe za ciljne vrste in obnovo habitatov. Povezave s prednostnim ciljem za okvir za habitate in ptice so zelo različne.

Poudarek na podnebjju

- Pri državah članicah, ki so si zastavile cilj za shranjevanje ogljika v tleh in biomasi (R.14), ciljne vrednosti znašajo od 8 % do 80 %, pri čemer si le peščica držav članic prizadeva zajeti 10 % kmetijskih zemljišč v uporabi;
- **8** držav članic je določilo cilje v razponu od 1 % do 60 % kmetijskih zemljišč v uporabi v zvezi z glavami velike živine, za katere veljajo obveznosti glede zmanjšanja emisij amonijaka ali toplogrednih plinov (R.13).
- V skoraj vseh predloženih načrtih (24) so v zvezi z zaščito tal določeni cilji v razponu od 0,8 % do 86 % kmetijskih zemljišč v uporabi (R.19);
- Cilji **18** držav članic v zvezi s prilagajanjem podnebnim spremembam (R.12) so v razponu od 0,02 % do 66 % kmetijskih zemljišč v uporabi;
- **7** držav članic je določilo ciljne rezultate v zvezi s porabo vode in vodno bilanco v razponu od 0,7 % do 10 % kmetijskih zemljišč v uporabi (R.23);
- **11** držav članic namerava doseči od 1 do 780 MW proizvodnje energije iz obnovljivih virov, kar je med drugim odvisno od velikosti držav članic;
- Države članice, katerih strateški načrti so že bili pregledani, so predlagale eno ali več shem za podnebje in okolje, ki obravnavajo naslednja glavna vprašanja, povezana s podnebjem: „pristopi za sekvestracijo ogljika v tleh kmetijskih zemljišč“ (9), upravljanje hranil (12), ekstenzivno kmetovanje na trajnem travinju (11), ohranjanje trajnega travinja (12), prakse ohranjanja tal (skoraj vse) in ekološko kmetovanje (12);

- Države članice so predlagale številne upravljavske obveznosti in druge intervencije, pomembne za podnebje (analiza še poteka).

Podpora ekološkemu kmetovanju

- Skoraj vse države članice si bolj ali manj prizadevajo za rast ekološkega kmetovanja, tako v smislu povečanja obsega površin, ki se obdelujejo ekološko, kot tudi glede površin s podporo SKP;
- **24** držav članic si je zastavilo pričakovani cilj povečanja ekoloških površin s podporo SKP. V 15 načrtih je zastavljen cilj podpore več kot 10 % ekoloških površin, od tega v 4 celo v več kot 20 %;
- Podpora naj bi bila dodeljena bodisi v okviru shem za podnebje in okolje (**11** držav članic) ali kmetijsko-okoljskih obveznosti, pri čemer nekaj držav članic načrtuje podporo v okviru obeh instrumentov, ki v glavnem loči med prehodom na ekološko kmetovanje in njegovim ohranjanjem.

Podpora večnamenskemu in trajnostnemu gospodarjenju z gozdovi

- Večina držav članic (razen 5) predvideva podporo za gozdarstvo, vključno s povečanjem gozdnih ali z drevjem poraslih površin (kmetijsko-gozdarski sistem), podporo za trajnostno gospodarjenje z obstoječimi gozdnimi površinami in ustrezne naložbe;
- Približno polovica držav članic si je zastavila cilj za podporo pogozdenih zemljišč, vključno s kmetijsko-gozdarskimi sistemi (R.17), ki pokrivajo od približno 250 hektarjev do 3,5 milijona hektarjev;

- Nekaj držav je opredelilo svoje cilje za trajnostno gospodarjenje z gozdovi (R.30) v razponu od 0,2 % do 3 %.

(III) Socialno trajnostna SKP za dinamična podeželska območja

Generacijska pomladitev in podpora mladim kmetom

- **20** držav članic načrtuje omejevanje odobritev v obeh stebrih, da bi dosegle minimalni znesek, ki se rezervira za mlade kmete, medtem ko so **3** države članice omejile izključno intervencije v prvem stebru, **2** državi članici pa izključno v drugem stebru;
- Dopolnilno dohodkovno podporo za mlade kmete načrtuje **24** držav članic, pomoč za vzpostavitev kmetijskih gospodarstev pa prav tako **24** držav članic;
- Pomoč za naložbe po višji stopnji za mlade kmete načrtuje **19** držav članic;
- Sodelovanje za generacijsko pomladitev načrtuje **6** držav članic.

LEADER

- **15** držav članic načrtuje deleže, višje od minimalne zahteve v višini 5 % sredstev EKSRP, pri čemer nekatere države članice načrtujejo celo več kot 10 %;
- **2** državi članici sta dodelili natančno zahtevanih 5 %, **5** držav članic pa rahlo več;
- **4** države članice ne dosegajo minimalnega praga 5 % prilagojenih sredstev EKSRP.

Socialna pogojenost

- 2 državi članici bosta **socialno pogojenost** aktivirali že leta **2023, 2** pa leta **2024**;
- Vse **druge** države članice bodo socialno pogojenost uporabljale od leta 2025.

Dobrobit živali in protimikrobna odpornost

- Večina držav članic ne načrtuje posebnih ukrepov, usmerjenih v zmanjšanje rabe protimikrobnih zdravil. Pričakuje se, da bodo zmanjšanja dosežena z ukrepi na področju dobrobiti živali ali ekološkega kmetovanja ali s prizadevanji zunaj SKP;
- **8** držav članic je zadevni kazalnik rezultatov v zvezi z protimikrobno odpornostjo vključilo v svoje nacionalne strateške načrte, **5** držav članic pa ni določilo nobenega cilja glede kazalnikov rezultatov za dobrobit živali;
- **11** držav članic je načrtovalo intervencije za dobrobit živali v okviru shem za podnebje in okolje;
- **18** držav članic je vključilo izboljšave na področju dobrobiti živali v okviru naložb v kmetije;
- **21** držav članic načrtuje intervencije v zvezi z dobrobitjo živali v okviru kmetijsko-okoljskih obveznosti.

Enakost spolov

- **5** držav članic predlaga ukrepe za podporo ženskam na podeželju, med katerimi **2** obravnavata zlasti cilj izboljšanja participacije žensk v kmetovanju.

Podeželska območja, podpora za osnovne storitve in nekmetijske dejavnosti

- **11** držav članic je načrtovalo intervencije za podeželska območja zunaj pristopa LEADER.

- **14** držav članic namerava podpreti ustvarjanje delovnih mest, od tega si **6** držav članic prizadeva ustvariti več kot 1 000 novih delovnih mest. Informacij za **10** držav članic še vedno ni. **17** držav članic namerava podpreti ustanovitev 250 do več kot 2 000 **novih podjetij**;
- **17** držav članic je načrtovalo intervencije za **infrastrukturo in osnovne storitve**, **10** držav članic pa je načrtovalo intervencije v okviru razvoja podeželja za **nekmetijske dejavnosti**;
- Države članice na splošno **financirajo širokopasovne povezave** s sredstvi zunaj okvira SKP, pri čemer približno **10** načrtov še vedno predvideva določeno podporo za ukrepe, povezane s povezljivostjo.

Izmenjava znanja in inovacije

- **24** držav članic načrtuje intervencije v okviru izmenjave znanja in razširjanja informacij;
- Približno 2 % celotnega proračuna EKSRP je v predlaganih načrtih namenjenih izmenjavi znanja in razširjanju informacij;
- **22** držav članic v naslednjem obdobju načrtuje ustanovitev več kot 6 100 operativnih skupin.

(IV) Nacionalne vrednosti za cilje zelenega dogovora

- *24 držav članic je predložilo opis prispevka svojega predlaganega strateškega načrta SKP k nekaterim ali vsem ciljem zelenega dogovora. 2 državici članici teh informacij nista predložili;*
- *24 držav članic je v ustreznem delu ali prilogi načrta navedlo **eno ali več** kvantitativnih nacionalnih vrednosti za kazalnik cilja učinek zelenega dogovora;*
- *19 držav članic je navedlo nacionalno vrednost ali cilj za ekološke površine;*

- *4 države članice so navedle nacionalno vrednost za uporabo antibiotikov;*
- *3 države članice so navedle nacionalno vrednost za zemljišča z veliko raznolikostjo krajinskih značilnosti;*
- *5 držav članic je navedlo ustrezno nacionalno vrednost za zmanjšanje **uporabe in tveganja pesticidov**;*
- *6 držav članic je navedlo nacionalno vrednost za zmanjšanje izgube hranil ali zmanjšanje rabe gnojil;*
- *6 držav članic zagotavlja nacionalno vrednost za hitre širokopasovne povezave na podeželskih območjih.*

(V) Odločitve glede financiranja

- **10** držav članic je predlagalo uporabo prilagoditvenega mehanizma za **prenos sredstev iz prvega v drugi steber**³ v razponu od 1 % do 20 %;
- **7** držav članic je predlagalo **prenos sredstev iz drugega v prvi steber** v razponu od 1 % do skoraj 30 %;
- Po predlaganih prilagoditvah se **približno 4,7 %** začetnih sredstev EKSRP **prenese v EKJS**, približno **4,4 %** začetnih sredstev EKJS pa se prenese v EKSRP;
- Stopnje prispevkov, za katere so se odločile države članice, se zelo razlikujejo in segajo od najnižje stopnje 20 % financiranja EU (tj. 80 % nacionalnega financiranja) do najvišje dovoljene stopnje;

³ Vključno s prenosi iz koledarskega leta 2022 v proračunsko leto 2023 in morebitnimi prenosi ocenjenega rezultata zmanjšanja, ki izhaja iz omejitve.

- Najnižja stopnja prispevka, izbrana za štiri kategorije regij, kot so opredeljene v uredbi o strateških načrtih, je 20 % v **1** državi članici in največ 85 % v **8** državah članicah;
- Najnižja stopnja prispevka, izbrana za plačila za naravne ali druge omejitve, značilne za posamezno območje, je 20 % v **1** državi članici in največ 65 % v **11** državah članicah;
- Nekaterе države članice ne nameravajo izkoristiti priložnosti za uvedbo višje posebne stopnje za okoljska plačila. Najnižja izbrana stopnja je bila 25 % v **1** državi članici in največ 80 % v **12** državah članicah, preostale pa so določile drugačne stopnje.
